

Datum: 28.06.2019

Medij: Pečat

Rubrika: Bez naslova

Autori: MILOMIR STEPIĆ

Teme: mađarska tradicija, folklor, jezik

Napomena:

Površina: 1307

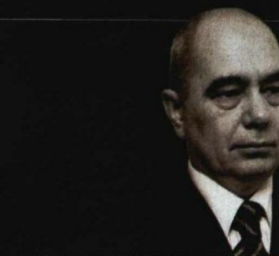

Naslov: KUSTURICA- -MODEL

Strana: 26,27

У априлу је спроведен пробни попис становништва, домаћинства и станова на узорку од 260 пописних кругова у 51 општини и граду војвођанског и централног дела Србије (на још увек окупираном Косову и Метохији то није учињено). Намера је била да се провере методолошке, организационе и техничке (информатичке) могућности за званични попис, који би требало да уследи у априлу 2021. године. Већ може да се претпостави шта нас чека: смањење популације, пораст разлика у просторном размештају, концентрација становништва у неколико великих градова, и даље негативан природни прираштај, погоршана старосна структура, етно-регионалне диспропорције, интензивно одсељавање у иностранство, пражњење не само села већ и градова мале и средње величине, све више насеља без становника, депопулација планинских и пограничних области... Биће то већ „излизано“ суочавање с реалношћу, али шта се може учинити?

ИЗАЗОВИ ДЕМОГРАФСКОГ СУНОВРАТА Несумњиво су добре намере Владине Стратегије подстицања рађања, прокламованих мера пронаталитетне популационе политике и други покушаји да се заустави демографски „слободни пад“ земље. Све то је, међутим, у потпуној супротности с прокламованим безалтернативним путем у ЕУ. Једноставно – позитивна демографска кретања и европске интеграције се међусобно искључују. Нису ли примери вишемилionског опадања броја становника Румуније и Бугарске после пријема у ЕУ довољна опомена? Хрватска, према речима њеног водећег демографа Стјепана Штерца, годишње губи готово 100.000 становника. Зар неко очекује да би Србију чекало нешто боље? Тим пре што се код нас одомаћено став да је све то углавном последица сиромаштва и да би побољшање економ-

Пише
МИЛОМИР
СТЕПИЋ

КУСТУРИЦА- -МОДЕЛ

Будући да је демографска обнова дуготрајан процес пун неизвесности, **ургантан српски проблем јесте на који начин сада и у блиској будућности равномерније „покрити простор“, и то расположивим становништвом**

ског статуса породица, као и материјално стимулисање рађања – решило проблем. Смоквин лист! Безброј је доказа да је управо супротно: није ли свима познато да у просеку сиромашнији српски Роми немају проблем с природним прираштајем, за разлику од просечно богатијих српских Мађара; или, како то да муслимански Бангладеш има 20 милиона становника више од православне Русије, иако је од ње територијално 116 пута мањи. Стога би требало одбацивати тзв. политичку коректност и праве узроке тражити у вестернистички декадентној модернизацији, различитим културно-цивилизацијским обрасцима и редесфинисаном систему вредности.

МЕЂАВНИЧКА ВИЗИЈА Можда је недавно основани Национални тим за препород села Србије на бољем (практичнијем) путу. Мада досадашња искуства позивају на опрез, поспешивање задругарства, намера да се млађима од 40 година доделује до 50 хектара запуштеног државног

земљишта, обнова услужно-саобраћајне инфраструктуре и други потези представљају солидно полазиште. Али будући да је демографска обнова дуготрајан процес пун неизвесности, ургентан српски проблем јесте на који начин сада и у блиској будућности равномерније „покрити простор“, и то **расположивим становништвом**. Геополитички приоритет свакако су простране, готово занушене пограничне зоне. Нереално је очекивати да се убрзо у тим крајевима знатно повећа natalitet, одједном обрну миграциони

токови, нагло умножи становништво и постигне велика густина насељености. Али „тачкасти“ резултати свакако су оствариви. „Домаћи задатак“ нацији поставио је Емир Кустурица својом, назовимо је тако, међавничком визијом у југозападном „пошк“ Србије.

ПАСИОНИРАНОШЋУ ДО УСПЕХА Шта је суштина *Кустурица-модела*? Прво, потребни су лична харизма, оригинална идеја, челична воља, вера у успех, spremnost на ризик сопственог финансирања, одсуство комплекса монденског

Datum: 28.06.2019

Medij: Pečat

Rubrika: Bez naslova

Autori: MILOMIR STEPIĆ

Teme: mađarska tradicija, folklor, jezik

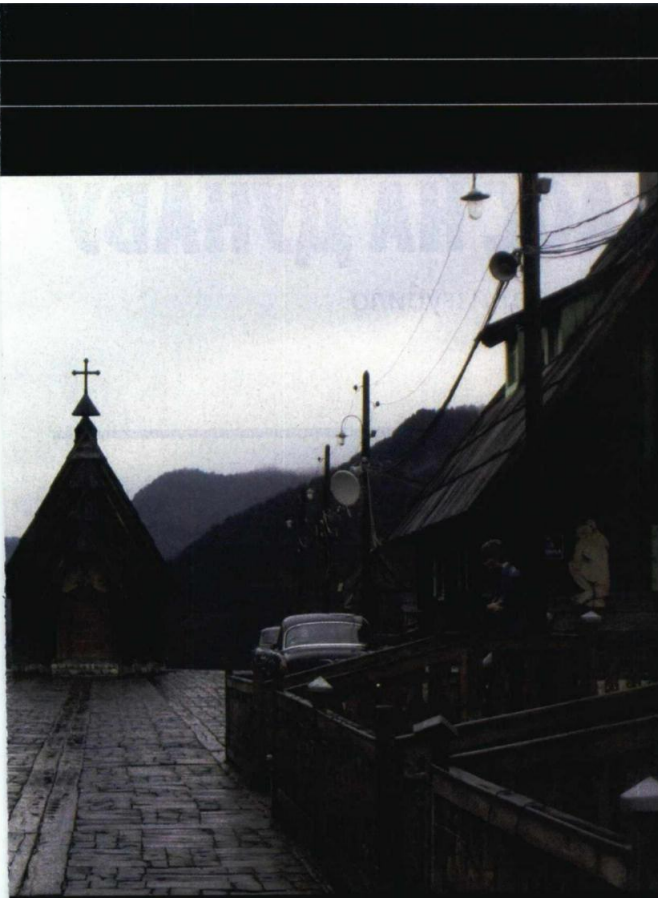
Naslov: KUSTURICA--MODEL

Napomena:

Površina: 1307

Strana: 26,27

и урбаног живљења по сваку цену и „живци као конопци“ да се издржи надгорњавање, како с локалном средином, тако и с Државом. Следећи изазов је проналажење погодне географске области и конкретне локације. Кустурицу је „Бог погледао“ и кроз облаке му упутио сунчев зрак на малени плато будућег Дрвенграда. То је лепо, чисто место, довољно близу и довољно далеко од друмске саобраћајнице и бивше „ћирине“ пруге Ужице–Вишеград, као и туристички атрактивних Златибора, Таре, Дрине... Изградњом луксуз-

ног етно-хотелског комплекса, а потом и осталих садржаја (Шарганска осмица, скијашки центар, парк природе, нешто удаљенији, али комплементаран Андрићград...), уз бројне, неке чак и светски значајне манифестације, постигнуто је не сезонско већ целогодишње функционисање и самоодрживост. Коначно, ангажовањем локалног становништва ради производње и понуде аутохтоне „здраве хране“, сувенира „народне радиности“ и услужних послова, те довођењем стручнијих кадрова са стране, отворена су нова радна места,

зауостављено је одсељавање и читава околина је оживела. Ето уџбеничког примера успеле „ревитализације сеоских, планинских и пограничних подручја Србије“!

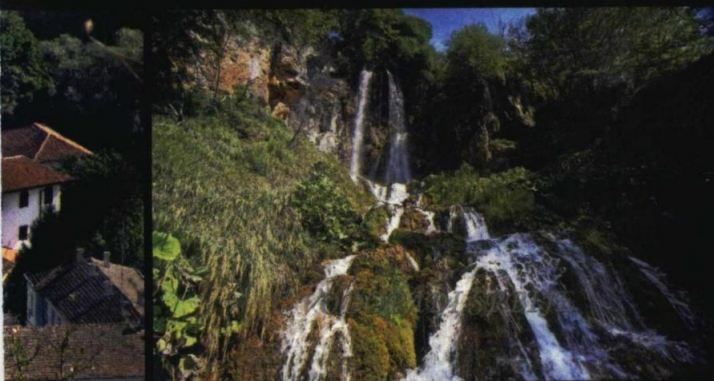
АКТЕРИ И ЛОКАЦИЈЕ

Кустурица-модел могуће је применити и у другим крајевима широм Србије и осталих српских земаља. Принципи су постављени и не би их требало одбацивати чак и ако имају нека неофеудална својства. Напротив! Има и биће још свет-

формира систем функцијски разноликих заједница/комуна налик на кибуце. „Гроздове“ напуштених имања и кућа у дугорочан, строго наменски закуп ради оживљавања могле би да узимају велике фирме и да у име „друштвено одговорног пословања“ добијају пореске олакшице. Неколико пилот-пројеката указало би на предности и недостатке примене Кустурица-модела у различитим условима. Потом би се приступило sukcesивном подизању неколико десетина

Несумњиво су добре намере Владине Стратегије да се заустави демографски „слободни пад“ земље. Све то је, међутим, у потпуној супротности с прокламованим безалтернативним путем у ЕУ. Једноставно – позитивна демографска кретања и европске интеграције се међусобно искључују

или стотина таквих пунктова – на пример, недалеко од манастира Св. Прохор у долини Пчиње, код Власинског и Завојског језера, у Сиринићкој жупи, Великом Гају код Пландишта, Сопотници и Каменој Гори код Пријепоља... Пресудно је значајно да њихове локације не буду насумичне већ веома прецизно географски, геополитички, социолошки, етно-просторно, економски и саобраћајно одабране, како би ти *кустурички* – и самостално, и умрежени – могли да врше своју функцију. Тако се чува и поново запоседа простор. **П**

575/2019 ПЕЧАТ 27

